

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 7, 2025

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:294](#) 11-03-2025

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over de strafoplegging?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:344](#) 11-03-2025

Kon het hof oordelen dat door de bewezen verklaarde gedragingen 'levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor ander(en) te duchten was'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:349](#) 11-03-2025

Is het oordeel van het hof dat de terugbetaling voor de illegaal afgenomen elektriciteit niet kosten zijn die in directe relatie staan tot het delict begrijpelijk?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:355](#) 11-03-2025

Is 's hofs beslissing in het openbaar uitgesproken, nu uitspraak proces-verbaal ontbreekt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:373](#) 11-03-2025

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:374](#) 11-03-2025

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van het door de verdediging naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:376](#) 11-03-2025

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:377](#) 11-03-2025

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:325](#) 11-03-2025

Vormde verdachte ten tijde van het ten laste gelegde feit op grond van persoonlijke gedragingen een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor

fundamenteel belang van de samenleving als bedoeld in artikel 27 Richtlijn 2004/38/EG?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:326](#) 11-03-2025

Heeft het hof een ontoelaatbare conclusie van de verbalisant voor het bewijs gebruikt en komt uit de bewijsmiddelen naar voren welke feitelijke handelingen de verdachte en zijn medeverdachten hebben verricht?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:345](#) 11-03-2025

Heeft de medeplichtigheid een eigen tijd en plaats?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:346](#) 11-03-2025

Herziening.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:347](#) 11-03-2025

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de berechting heeft plaatsgevonden binnen een redelijk termijn?

RECHTSPRAAK

Herziening.

Herziening.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat, als dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De Hoge Raad heeft twee eerdere aanvragen tot herziening van het arrest van het hof afgewezen (zie het arrest van de Hoge Raad van 2 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1825, respectievelijk van 28 juni 2022, ECLI:NL:HR:2022:694).

De aanvraag voert in de kern aan dat het hof heeft beslist op basis van een dossier waarvan niet langer door de aanvrager ingebrachte stukken deel uitmaakten. De Hoge Raad heeft in het arrest van 28 juni 2022 al geoordeeld dat – ook uitgaande van de juistheid van deze stelling – dit niet kan leiden tot een van de in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv genoemde beslissingen. De Hoge Raad kan de aanvraag daarom niet in behandeling nemen. De Hoge Raad merkt hierbij niettemin nog het volgende op.

Anders dan in de aanvraag naar voren wordt gebracht, heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 28 juni 2022 niet geoordeeld dat de omstandigheid dat een uitspraak als bedoeld in artikel 457 Sv ‘op basis van een incompleet procesdossier tot stand is gekomen’ nooit een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv kan opleveren. Uit dat arrest volgt dat, als ervan wordt uitgegaan dat door de aanvrager ingebrachte stukken in de loop van de behandeling van de strafzaak geen deel meer uitmaakten van het dossier, die omstandigheid op zichzelf niet een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv vormt.

Door de aanvrager is niet gesteld en ook niet onderbouwd dat het ernstige vermoeden bestaat dat, als de inhoud en de strekking van de door de aanvrager ingebrachte stukken aan het hof

bekend waren, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot – voor zover hier van belang – een vrijspraak van het ten laste gelegde feit.

De aanvraag bevat verder ook niets dat kan worden aangemerkt als een beroep op een gegeven zoals hiervoor is omschreven. Het gevolg daarvan is – gelet op artikel 460 lid 2 en 465 lid 1 Sv – dat de Hoge Raad de aanvraag niet in behandeling kan nemen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:346

Zaaknummer: 24/03567

Rechters: M.J. Borgers, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: Herreveld, F.R. F.R. Herreveld

Wetsartikelen: 457 Sv, 460 Sv en 465 Sv

RECHTSPRAAK

Vormde verdachte ten tijde van het ten laste gelegde feit op grond van persoonlijke gedragingen een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor fundamenteel belang van de samenleving als bedoeld in artikel 27 Richtlijn 2004/38/EG?

Vormde verdachte ten tijde van het ten laste gelegde feit op grond van persoonlijke gedragingen een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor fundamenteel belang van de samenleving als bedoeld in artikel 27 Richtlijn 2004/38/EG?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte ten tijde van het ten laste gelegde feit op grond van zijn persoonlijke gedragingen een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormde in de zin van artikel 27 van de Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (*PbEU* 2004, L 158) (hierna: de Richtlijn).

Uit het bestreden arrest blijkt dat het hof zich – na te hebben vastgesteld dat de verdachte op grond van enig wettelijk voorschrift tot ongewenst vreemdeling was verklaard, namelijk bij beschikking van 18 oktober 2019, uitgereikt aan de verdachte op 25 oktober 2019 – gehouden achtte te onderzoeken of de ongewenstverklaring ten tijde van de ten laste gelegde gedraging in strijd was met rechtstreeks werkende bepalingen van Unierecht (vgl. HR 17 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:617).

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. De ongewenstverklaring van 18 oktober 2019 is (mede) gebaseerd op een groot aantal eerdere onherroepelijke veroordelingen voor (ernstige) misdrijven. Op 9 november 2021 zijn in de auto van de verdachte twee verboden wapens en een hoeveelheid verdovende middelen aangetroffen. De verdachte heeft verklaard dat de aangetroffen verdovende middelen amfetamine betroffen en dat deze aan hem

toebehoorden. Ook heeft de verdachte tegenover de politie een valse naam opgegeven. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat het gedrag van de verdachte op 9 november 2021 een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormde in de zin van artikel 27 Richtlijn, is niet zonder meer begrijpelijk. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het hof geen preciezere vaststellingen heeft gedaan over deze gedragingen van de verdachte op 9 november 2021 en ook niet over de vraag hoe deze gedragingen zich verhouden tot de gedragingen van de verdachte die de aanleiding waren voor de ongewenstverklaring van 18 oktober 2019.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:325

Zaaknummer: 22/03410

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en R. Kuiper

Advocaten: Govers, M.P.J.W.M. M.P.J.W.M. Govers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft de medeplichtigheid een eigen tijd en plaats?

Heeft de medeplichtigheid een eigen tijd en plaats?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de bewezenverklaring van feit 7.

Overeenkomstig de tenlastelegging is ten laste van de verdachte onder 7 bewezen verklaard dat:

‘[medeverdachte 1] en [medeverdachte 2] op 16 september 2018 te [plaats] tezamen en in vereniging ter uitvoering van het door die [medeverdachte 1] en [medeverdachte 2] voorgenomen misdrijf om opzettelijk en met voorbedachten rade [slachtoffer] van het leven te beroven, met dat opzet en na kalm beraad en rustig overleg, brand heeft gesticht en een ontploffing teweeg heeft gebracht in de woning van die [slachtoffer] , immers hebben die [medeverdachte 1] en [medeverdachte 2] in de nachtelijke uren, op de begane grond van voornoemde woning met brandversnellende middelen een hevig uitslaande brand doen ontstaan, terwijl die [slachtoffer] zich aldaar bevond, terwijl de uitvoering van dat voorgenomen misdrijf niet is voltooid, tot het plegen van welk feit hij, verdachte, opzettelijk inlichtingen heeft verschaft, immers heeft hij, verdachte, voornoemde [medeverdachte 1] instructies gegeven ten aanzien van het tanken van jerrycans en de wijze van brandstichten (rol wc papier meenemen, dop er af, papier er in stoppen) en die [medeverdachte 1] verteld dat hij binnendoor moet reizen.’

Het cassatiemiddel berust op de opvatting dat in het geval de tenlastelegging en de bewezenverklaring zijn toegesneden op medeplichtigheidshandelingen, de plaats en het tijdstip van die handelingen moeten worden vermeld. Die opvatting is onjuist. Als plaats en tijdstip van de medeplichtigheidshandelingen gelden niet alleen de plaats waar en het tijdstip waarop die handelingen werden verricht, maar ook die van het misdrijf waarop de medeplichtigheidshandelingen betrekking hebben (vgl. HR 14 oktober 2003, ECLI:NL:HR:2003:AJ0501).

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:345

Zaaknummer: 23/02797

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 289 Sr en 48 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de berechting heeft plaatsgevonden binnen een redelijk termijn?

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de berechting heeft plaatsgevonden binnen een redelijk termijn?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof bij zijn oordeel of sprake is van een berechting binnen een redelijke termijn ten onrechte geen rekening heeft gehouden met (i) de termijn die is verstreken tijdens de behandeling van het eerdere hoger beroep, en ook niet met (ii) de termijn die is verstreken tussen de eerdere (bij verstek gewezen) uitspraak van het hof van 24 juli 2017 en het instellen van het cassatieberoep tegen deze eerdere uitspraak van het hof in deze zaak op 18 december 2020.

Als de Hoge Raad een bestreden uitspraak (gedeeltelijk) heeft vernietigd en de zaak heeft teruggewezen of verwezen om (in elk geval wat betreft de strafoplegging in een strafzaak of wat betreft de opgelegde betalingsverplichting in een ontnemingsprocedure) opnieuw te worden berecht en afgedaan, moet de rechter bij de beoordeling van een verweer over de overschrijding van de redelijke termijn zowel acht slaan op het tijdsverloop vóór de – gecasseerde – uitspraak als op het tijdsverloop in de cassatiefase en in de periode van het hoger beroep na terugwijzing of verwijzing van de zaak door de Hoge Raad. Daarbij moet het tijdsverloop tijdens de opeenvolgende procesfases afzonderlijk worden beoordeeld. (Vgl. HR 15 februari 2022, ECLI:NL:HR:2022:88.)

Gelet op wat de raadsman heeft aangevoerd over de overschrijding van de redelijke termijn in de eerdere procedure bij het hof, eindigend met de bij verstek gewezen uitspraak van het hof van 24 juli 2017, en het tijdsverloop tussen deze bij verstek gewezen uitspraak van het hof en het instellen van het tegen die uitspraak gerichte cassatieberoep op 18 december 2020, had het hof hierover een gemotiveerde beslissing moeten nemen. Zo'n beslissing ontbreekt in de uitspraak van het hof. De door het hof toegepaste matiging van de betalingsverplichting heeft immers kennelijk slechts betrekking op de overschrijding van de redelijke termijn in eerste aanleg, terwijl de vaststelling van het hof dat de redelijke termijn niet is overschreden in 'de cassatiefase en de fase na terugwijzing door de Hoge Raad' geen betrekking heeft op de door

de raadsman bedoelde tijdvakken. Het cassatiemiddel is daarom terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen door de betalingsverplichting van € 484.358,22 te verminderen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:347

Zaaknummer: 23/04549

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en C.N. Dalebout

Advocaten: H.M.W. Daamen

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Heeft het hof een ontoelaatbare conclusie van de verbalisant voor het bewijs gebruikt en komt uit de bewijsmiddelen naar voren welke feitelijke handelingen de verdachte en zijn medeverdachten hebben verricht?

Heeft het hof een ontoelaatbare conclusie van de verbalisant voor het bewijs gebruikt en komt uit de bewijsmiddelen naar voren welke feitelijke handelingen de verdachte en zijn medeverdachten hebben verricht?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof een ontoelaatbare conclusie van de verbalisant [verbalisant 1] voor het bewijs heeft gebruikt en dat de bewezenverklaring ontoereikend is gemotiveerd, omdat uit de bewijsmiddelen niet naar voren komt welke feitelijke handelingen de verdachte en zijn medeverdachten hebben verricht.

Voor zover het als bewijsmiddel 3 gebruikte proces-verbaal van bevindingen inhoudt dat op beelden van de bewakingscamera's van de flat [A] in [plaats] 'is te zien hoe 3 personen de 2 scooters uit die flat stelen', heeft het hof een verklaring gebruikt die een ontoelaatbare conclusie inhoudt (vgl. HR 15 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR2847). De bewezenverklaring is daarom ontoereikend gemotiveerd, mede in aanmerking genomen dat uit de bewijsvoering wel naar voren komt dat de verdachte, samen met twee anderen, die nacht in de stalling van die flat aanwezig was, maar niet op grond van welke gedragingen van de verdachte het hof heeft geconcludeerd dat hij zich daar heeft schuldig gemaakt aan de bewezen verklaarde diefstal in vereniging met verbreking.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:326

Zaaknummer: 22/03982

Rechters: V. van den Brink, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: J.W. Heemskerk

Wetsartikelen: 338 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte. Het voert daartoe aan dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in verband met een andere strafzaak was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Als de dagvaarding van een verdachte die is ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP), geldig is betekend (uitgereikt) en de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen en zijn raadsman ook niet, kan de rechter – behalve bij duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn aanwezigheid te worden berecht. De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn aanwezigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak in verband met een andere strafzaak was gedetineerd zonder dat dit de rechter bekend was.

Aan de herkomst en betrouwbaarheid van het stuk dat in cassatie is overgelegd, behoeft in redelijkheid niet te worden getwijfeld. Uit dat stuk moet worden afgeleid dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep in verband met een andere zaak was gedetineerd. Gelet daarop en in aanmerking genomen dat de dagvaarding om op de terechtzitting in hoger beroep te verschijnen rechtsgeldig maar niet in persoon is uitgereikt en op die terechtzitting geen raadsman aanwezig was, is de beslissing van het hof om tegen de verdachte verstek te verlenen en het onderzoek op de terechtzitting voort te zetten, achteraf gezien onjuist. Wegens het grote belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn, moet de verdachte de mogelijkheid worden geboden om zijn zaak alsnog in hoger beroep in zijn aanwezigheid te doen behandelen. Dit leidt ertoe dat de uitspraak van het

hof moet worden vernietigd en dat de zaak moet worden teruggewezen opdat deze opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:373

Zaaknummer: 23/04519

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Is het oordeel van het hof dat de terugbetaling voor de illegaal afgenomen elektriciteit niet kosten zijn die in directe relatie staan tot het delict begrijpelijk?

Is het oordeel van het hof dat de terugbetaling voor de illegaal afgenomen elektriciteit niet kosten zijn die in directe relatie staan tot het delict begrijpelijk?

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping van het verweer dat de op de betrokkene verhaalde kosten voor illegaal afgenomen elektriciteit in mindering moeten worden gebracht op het voordeel.

Bij de bepaling van de hoogte van het wederrechtelijk verkregen voordeel kunnen slechts de kosten die in directe relatie staan tot het delict, gelden als kosten die voor aftrek in aanmerking komen. De wetgever heeft de rechter grote vrijheid gelaten of en, zo ja, in welke mate hij rekening wil houden met dergelijke kosten. De rechter is in het algemeen niet verplicht om de beslissing daarover te motiveren. Dat is anders als namens de betrokkene gemotiveerd en met specificatie van de betreffende posten het verweer is gevoerd dat bepaalde kosten bij de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel moeten worden afgetrokken. Dan moet de rechter bij verwerping van het verweer in zijn uitspraak gemotiveerd tot uitdrukking brengen hetzij dat de gestelde kosten niet kunnen gelden als kosten die in directe relatie staan tot het delict, hetzij dat zij wel als dergelijke kosten kunnen gelden maar dat zij – al dan niet gedeeltelijk – voor rekening van de betrokkene moeten blijven. (Vgl. HR 30 oktober 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB3200.)

Het hof heeft het in het cassatiemiddel bedoelde verweer verworpen omdat de terugbetaling van illegaal afgenomen elektriciteit aan Liander niet kan worden aangemerkt als ‘kosten (...) die ten behoeve van het verkregen wederrechtelijk voordeel zijn gemaakt’. Het hof heeft de verwerping daarmee ontoereikend gemotiveerd. In aanmerking genomen dat de illegaal afgenomen elektriciteit is gebruikt bij – kort gezegd – de teelt van hennep en dat de betrokkene is veroordeeld voor medeplichtigheid bij het medeplegen van het opzettelijk handelen in strijd met een in artikel 3 onder C van de Opiumwet gegeven verbod door een

ruimte ter beschikking te stellen voor de betreffende hennepkwekerij, is niet zonder meer begrijpelijk waarom de voldoening van de als gevolg van de hennepteelt ontstane elektriciteitskosten niet in directe relatie zou staan tot het delict waarvoor de betrokkene is veroordeeld.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:349

Zaaknummer: 23/03329

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat door de bewezen verklaarde gedragingen ‘levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor ander(en) te duchten was’?

Kon het hof oordelen dat door de bewezen verklaarde gedragingen ‘levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor ander(en) te duchten was’?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof heeft bewezen verklaard dat ‘levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor (een) ander(en) te duchten was’.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 5a lid 1 WVV 1994. Daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende woorden dat ‘levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor (een) ander(en) te duchten was’ zijn gebruikt in de betekenis die deze woorden hebben in die bepaling.

Artikel 5a lid 1 WVV 1994 is ingevoerd bij de Wet van 6 november 2019 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en het Wetboek van Strafrecht in verband met strafbaarstelling van zeer gevaarlijk rijgedrag en verhoging van de strafmaxima van enkele ernstige verkeersdelicten met het oog op versterking van de verkeershandhaving (aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten), *Stb.* 2019, 413. De geschiedenis van de totstandkoming van deze wet houdt onder meer in:

De memorie van toelichting:

‘Over het bestanddeel «indien daarvan gevaar is te duchten» merk ik nog op dat daarvoor bepalend is of het gevaar naar algemene ervaringsregels voorzienbaar is. Bij de beantwoording van deze vraag kan worden aangesloten bij de criteria uit de causaliteittheorieën. Het voorbeeld van de Rvdr over een dronken vrachtwagenchauffeur die op enig moment veel te hard rijdt, terwijl hij tijdens de rit niemand tegenkomt, valt zeker niet zonder meer onder het bereik van artikel 5a WVV 1994, maar zal veeleer worden aangepakt op grond van artikel 5

en/of artikel 8 van de WVV 1994. In navolging van het advies van de NOvA is ten aanzien van de ernst van het te duchten letsel voor een ander de eis gesteld dat sprake moet zijn te duchten gevaar voor zwaar lichamelijk letsel.’

(*Kamerstukken II* 2018/19, 35086, nr. 3, p. 13)

De memorie van antwoord:

‘Naar aanleiding van het advies dat door de Raad voor de rechtspraak is uitgebracht verzochten de leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP om een verduidelijking van de reikwijdte van het delictsbestanddeel «indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander is te duchten» in het voorgestelde artikel 5a WVV 1994, en met name over de vraag of de vervulling van dit bestanddeel afhankelijk is van de vraag of daadwerkelijk personen in de omgeving aanwezig zijn of niet.

Uit de jurisprudentie zijn enkele criteria af te leiden waaraan dit delictsbestanddeel moet worden getoetst. Om vast te stellen dat dergelijk gevaar te duchten was, moet het gevaar ten tijde van het handelen naar algemene ervaringsregels voorzienbaar zijn geweest. Wat betreft de graad van waarschijnlijkheid dat het gevaar zich voordoet is in de literatuur aangegeven dat «het gevaar bestaat wanneer naar de gewone loop der dingen zonder buitengewone omstandigheden de ernstige mogelijkheid van noodlottige afloop aanwezig is».

Bij de uitleg van dit bestanddeel in de zin van artikel 157 Sr (brandstichting) heeft de Hoge Raad geoordeeld dat van die vereiste voorzienbaarheid in de regel geen sprake zal zijn indien zich doorgaans geen personen in de nabijheid van de plaats van dat handelen bevinden. Ik wijs in dit verband op het gebruik van de woorden «in de regel» en «doorgaans»; hieruit komt de casuïstische beoordeling naar voren die deze gevallen vergen. Of het gevaar naar algemene ervaringsregels in het concrete geval voorzienbaar is geweest, vergt een beoordeling van feiten en omstandigheden die is voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt. Als in de regel een bepaalde omstandigheid niet voldoende is om strafbaarheid aan te nemen, kunnen bijzondere omstandigheden van het geval dit anders maken. Het gaat erom dat de rechter dergelijke omstandigheden in ogenschouw neemt, benoemt, afweegt en motiveert waarom hij in het desbetreffende geval tot zijn oordeel komt. Met betrekking tot het voorbeeld van een dronken vrachtwagenchauffeur die op enig moment veel te hard rijdt, terwijl hij tijdens de rit niemand tegenkomt, zal het oordeel of sprake was van te duchten gevaar onder meer afhangen van de vraag waar en op welk tijdstip hij dit deed. Rijdt de dronken chauffeur overdag veel te hard door een woonwijk, langs een winkelcentrum of een school waar ook nog waarschuwingssborden zijn geplaatst voor overstekende kinderen, dan is voorstelbaar dat de rechter eerder tot het oordeel komt dat sprake was van te duchten gevaar in de zin van artikel

5a dan wanneer dit gedrag 's nachts ver buiten de bebouwde kom plaatsvindt. Vastgesteld behoeft niet zozeer te worden of zich daadwerkelijk personen in de nabijheid van het handelen hebben bevonden, maar of de chauffeur volgens algemene ervaringsregels kon voorzien dat zijn zeer gevaarlijke rijgedrag een reëel risico op de dood of zwaar lichamelijk letsel voor anderen inhield. Het aannemen van gevaar is niet in de eerste plaats afhankelijk van wat is gebleken of gevolgd, maar van wat men kon en moest voorzien op het moment van handelen, namelijk dat er een sterke mogelijkheid was op de verwezenlijking van datgene waarvoor het gevaar ontstaat (dood of letsel).'

(*Kamerstukken I* 2019/20, 35086, C, p. 3)

Artikel 5a lid 1 WVV 1994 beschrijft – niet uitputtend – een reeks gedragingen. Op grond van artikel 5a lid 1 WVV 1994 is het verboden, door een of meer van dergelijke gedragingen te verrichten, zich opzettelijk zodanig in het verkeer te gedragen dat de verkeersregels in ernstige mate worden geschonden, als daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is.

Om te kunnen beoordelen of gelet op het bewezen verklaarde gedrag waarmee de verkeersregels in ernstige mate zijn geschonden, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten was, moet worden vastgesteld of dit gevaar naar algemene ervaringsregels te voorzien was. Zoals ook uit de weergegeven wetsgeschiedenis volgt, vergt dit een beoordeling aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden van het geval, waaronder de plaats waar en het tijdstip waarop het genoemde gedrag heeft plaatsgevonden. Bij dit oordeel is van belang dat in het verkeer in het algemeen niet goed voorspelbaar is bij welke andere verkeersdeelnemers men in de nabijheid zal komen en hoe deze zullen reageren op een schending van verkeersregels. Van het duchten van levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander kan daarom ook sprake zijn als het gedrag waarmee de verkeersregels in ernstige mate is geschonden, met zich brengt dat de bestuurder van het voertuig niet in staat kan worden geacht steeds adequaat te reageren op de aanwezigheid en het verkeersgedrag van andere verkeersdeelnemers.

Het hof heeft – kort gezegd – vastgesteld dat in de bebouwde kom van Breda rond 21:15 uur een politieachtervolging heeft plaatsgevonden. Tijdens die achtervolging was de verdachte onder invloed van alcohol en cocaïne, waardoor zijn rijvaardigheid was verminderd. De verdachte heeft gedurende een langere periode met hoge snelheden (tussen de 70 en 120 kilometer per uur) gereden, onder meer op locaties waar 50 kilometer per uur was toegestaan. Tijdens de achtervolging heeft de verdachte zesmaal een rood verkeerslicht genegeerd en is hij één keer tegen de verkeersrichting in een rotonde opgereden. Op de door de verdachte bereden wegen bevonden zich meerdere andere verkeersdeelnemers die niet bedacht waren

op het rijgedrag van de verdachte, terwijl de verdachte niet voldoende overzicht had om hen tijdig op te merken. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat, gelet op het gedrag van de verdachte waarmee hij de verkeersregels in ernstige mate heeft geschonden, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten was, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is, ook in het licht van het namens de verdachte gevoerde verweer dat de andere weggebruikers de verdachte zouden hebben opgemerkt en dat hij met zijn weggedrag rekening met hen zou hebben gehouden, toereikend gemotiveerd.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

De redactie, maart 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:344

Zaaknummer: 22/03568

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: N. Wouters

Wetsartikelen: 5a WVV

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

Het cassatiemiddel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het hoger beroep.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:377

Zaaknummer: 24/00161

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: R.I. Takens en Wouters, T.P.A.M. T.P.A.M. Wouters

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Is 's hofs beslissing in het openbaar uitgesproken, nu uitspraak proces-verbaal ontbreekt?

Is 's hofs beslissing in het openbaar uitgesproken, nu uitspraak proces-verbaal ontbreekt?

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat de bestreden beslissing niet in het openbaar is uitgesproken.

Uit de stukken blijkt niet dat de beslissing van het hof overeenkomstig artikel 362 lid 1 in samenhang met artikel 415 lid 1 Sv in het openbaar is uitgesproken. Daarom moet het ervoor worden gehouden dat dit niet is gebeurd. Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad zal doen wat het hof had moeten doen en zelf de beslissing van het hof op de openbare terechtzitting uitspreken.

Beoordeling van het derde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. In het licht van de beperkte mate van overschrijding van de redelijke termijn volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:355

Zaaknummer: 23/02398

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: E.E.W.J. Maessen

Wetsartikelen: 362 Sv, 415 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van het door de verdediging naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt?

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van het door de verdediging naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van het door de verdediging naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dat niet de verdachte de dader is, maar de onbekend gebleven man van wie ook DNA-materiaal is aangetroffen op het kussen van de aangeefster.

Wat de raadvrouw van de verdachte op de terechtzitting in hoger beroep naar voren heeft gebracht over het op het kussen aangetroffen DNA-materiaal van een onbekend gebleven man en over de mogelijkheid dat niet de verdachte maar die onbekende man het kussen op het gezicht van de aangeefster heeft gedrukt, kan niet anders worden opgevat dan als een standpunt dat duidelijk, door argumenten ondersteund en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie aan het hof is voorgelegd. Het hof is in zijn uitspraak van dit uitdrukkelijk onderbouwde standpunt afgeweken door het NFI-rapport over het met het DNA van de verdachte matchende DNA-materiaal op het kussen van de aangeefster voor het bewijs te gebruiken en aan het aangetroffen DNA-materiaal van een onbekende andere man niet de betekenis toe te kennen die de verdediging daaraan geeft.

Deze zaak kenmerkt zich hierdoor dat het bewijs van het daderschap van de verdachte kort gezegd berust op het van hem aangetroffen DNA-materiaal op het kussen van de aangeefster, terwijl op dat kussen ook DNA-materiaal van een onbekende andere man is aangetroffen. Het hof heeft – op grond van zijn vaststellingen over de manier waarop de aangeefster met haar beddengoed omgaat en wie er toegang tot haar slaapkamer hebben – niet aannemelijk geacht

dat het DNA-materiaal van de verdachte op het kussen van de aangeefster is terechtgekomen op een manier die niet aan het strafbare feit is gerelateerd. Het hof heeft echter niet gemotiveerd waarom dit anders zou zijn voor het eveneens aangetroffen DNA-materiaal van de onbekende andere man, terwijl die motivering – uitgaande van de aanname van het hof dat het DNA-materiaal door het begaan van het strafbare feit op het kussen terecht is gekomen – wel nodig was. In het verlengde daarvan heeft het hof ook niet – aan de hand van een deskundigenrapport waarin op activiteitsniveau over het sporenbeeld is gerapporteerd of anderszins – gemotiveerd waarom het scenario dat de verdachte in de slaapkamer ook het DNA-materiaal van de onbekende andere man heeft achtergelaten, waarschijnlijker is dan, omgekeerd, het scenario dat de onbekende andere man daar ook het DNA-materiaal van de verdachte heeft achtergelaten. Nu ook uit de gebruikte bewijsmiddelen niet blijkt waarom het hof is afgeweken van het standpunt dat de verdediging naar voren heeft gebracht, heeft het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv daarvoor in onvoldoende mate de redenen opgegeven.

De klacht is gegrond. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:374

Zaaknummer: 22/02456

Rechters: V. van den Brink, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: F.T.C. Dölle

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

Kon het hof oordelen dat de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in hoger beroep omdat geen schriftuur houdende grieven is ingediend, ondanks de appelschriftuur van de raadsman die bij de stukken zat?

Het cassatiemiddel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het hoger beroep.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:376

Zaaknummer: 23/04765

Rechters: M.J. Borgers, Y. Bururma en T.B. Trotman

Advocaten: E.J.M.J. Damen

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over de strafoplegging?

Heeft het hof ten onrechte niet in het bijzonder de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over de strafoplegging?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over de strafoplegging.

In het Nederlandse strafrecht geldt dat de feitenrechter beschikt over een ruime straftoematingsvrijheid. Dat wil zeggen dat de feitenrechter binnen de grenzen die de wet stelt, vrij is in de keuze van de op te leggen straf – waaronder ook is te verstaan de strafsoort – en in de keuze en de weging van de factoren die hij daarvoor in de concrete zaak van belang acht. De beslissing over de straftoemeting wordt in sterke mate bepaald door de omstandigheden van het geval en de persoon van de verdachte. Mede gelet op de veelheid aan factoren die van belang (kunnen) zijn bij de keuze van de strafsoort en het bepalen van de hoogte van de straf kan de feitenrechter daarbij slechts tot op zekere hoogte inzicht verschaffen in en uitleg geven over de afwegingen die ten grondslag liggen aan zijn straftoematingsbeslissing.

In artikel 359 lid 5 en 6 Sv zijn enkele motiveringsvoorschriften neergelegd die de feitenrechter ambtshalve bij de oplegging van een straf in acht moet nemen. Het in artikel 359 lid 2 Sv neergelegde motiveringsvoorschrift heeft daarnaast zelfstandige betekenis. Dit voorschrift brengt met zich dat de feitenrechter zijn beslissing over de strafoplegging nader moet motiveren als die beslissing afwijkt van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt van de verdediging of het openbaar ministerie.

De genoemde straftoemingsvrijheid stelt de feitenrechter in staat om bij de beslissing over de oplegging van straf als bedoeld in artikel 350 Sv, te komen tot een strafoplegging die is afgestemd op de ernst van het bewezen verklaarde feit, de persoon van de verdachte en alle overige betrokken belangen. De grote vrijheid die de feitenrechter bij deze beslissing heeft, brengt ook de verantwoordelijkheid van de feitenrechter mee om – met het oog op de begrijpelijkheid en de aanvaardbaarheid van de strafoplegging en mede in reactie op wat ter terechtzitting naar voren is gebracht over de strafoplegging – inzicht te bieden in de beweegredenen die in het concrete geval hebben geleid tot de opgelegde straf. In de feitenrechtspraak bestaat – gelet op diverse initiatieven die daartoe zijn ondernomen – in algemene zin ook ruim aandacht voor het belang van een behoorlijke strafmotivering.

Aan de rechtspraak van de Hoge Raad ligt ten grondslag dat de verantwoordelijkheid voor de inhoud en de motivering van de straftoemeting in het concrete geval in belangrijke mate bij de feitenrechter ligt. De Hoge Raad stelt zich daarom als cassatierechter terughoudend op bij de beantwoording van de vraag of de motivering van de beslissing over de straftoemeting toereikend is.

Waar het gaat om de motiveringsverplichting van artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv past de hiervoor genoemde terughoudendheid van de Hoge Raad als cassatierechter bij de eisen die in de rechtspraak van de Hoge Raad in het algemeen worden gesteld aan het uitdrukkelijk onderbouwde standpunt, en de invulling van de responsieplicht van de feitenrechter als hij afwijkt van zo'n standpunt. Van belang hierbij is in het bijzonder het arrest van 11 april 2006, ECLI:NL:HR:2006:AUG130. Zo levert een algemeen verzoek tot het matigen van de straf op basis van persoonlijke omstandigheden van de verdachte niet een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt op. Dat geldt ook voor de enkele opsomming van factoren die bij de strafoplegging in de zaak van de verdachte een rol zouden moeten spelen en die zouden moeten leiden tot een bepaalde soort of mate van straf.

Van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt kan wel sprake zijn als het gaat om een betoog waarin beargumenteerd wordt aangevoerd waarom – gelet op de belangen die daarbij voor de verdachte op het spel staan – een bepaalde specifieke omstandigheid of een samenstel van specifieke omstandigheden zou moeten leiden tot een bepaalde soort of mate van straf, of waarom de feitenrechter daarvan juist zou moeten afzien. De feitenrechter moet dan op grond van artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv nader motiveren waarom hij tot een van dat standpunt afwijkende beslissing komt. In zo'n geval gaat het bij de controle in cassatie in de kern om niet meer dan de vraag of de feitenrechter ervan blijk heeft gegeven dat acht is geslagen op het uitdrukkelijk onderbouwde standpunt, en of de feitenrechter, gelet op de strafmotivering als geheel, voldoende inzichtelijk heeft gemaakt waarom de door de verdediging voor zijn standpunt aangevoerde gronden niet opwogen tegen de door de feitenrechter genoemde

gronden voor de opgelegde straf. (Vgl. HR 5 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:975.)

De verdediging heeft bij de behandeling van de zaak in hoger beroep bepleit om aan de verdachte geen onvoorwaardelijke gevangenisstraf, maar een forse taakstraf, al dan niet in combinatie met een lange voorwaardelijke gevangenisstraf op te leggen. Daartoe heeft de raadsman aangevoerd dat de vrouw van de verdachte ziek is, dat de verdachte sinds zijn opname in een afkickkliniek geen terugval heeft gehad en dat hij fulltime werk en een eigen woning heeft. Verder heeft de raadsman het hof verzocht rekening te houden met het tijdsverloop van de behandeling van de strafzaak en aangevoerd dat de verdachte 'geen recidive' zou hebben. Ook heeft hij naar voren gebracht dat de rechtbank in vergelijking met een andere uitspraak van het hof een erg hoge straf heeft opgelegd.

Het hof heeft in zijn arrest overwogen dat door de raadsman van de verdachte een straftoematingsverweer is gevoerd. Het hof heeft verder overwogen dat het zich verenigt met het vonnis in eerste aanleg en met de gronden waarop dit berust. Zodoende heeft het hof ook de strafmaatoverwegingen van de rechtbank overgenomen en dus bij het bepalen van de op te leggen straf onder meer in aanmerking genomen dat de verdachte na een jarenlange drugsverslaving inmiddels 'clean' is, afstand heeft genomen van het drugsmilieu en met zijn gezin een nieuwe start heeft gemaakt, en daarbij ook gemotiveerd waarom een substantiële onvoorwaardelijke gevangenisstraf een passende reactie vormt op het bewezen verklaarde. Daarmee heeft het hof de redenen opgegeven waarom het is afgeweken van het zowel in eerste aanleg als in hoger beroep naar voren gebrachte standpunt van de verdediging voor zover dit inhoudt dat de verdachte (kort gezegd) zijn leven weer op orde heeft. Ook op de stelling dat de verdachte 'geen recidive' zou hebben, is in de overgenomen strafmaatoverwegingen ingegaan. Verder is rekening gehouden met het tijdsverloop in de strafzaak tot en met de behandeling in eerste aanleg, wat tot een (aanzienlijke) strafvermindering heeft geleid. Wat de verdediging in hoger beroep verder nog heeft aangevoerd over de negatieve gevolgen die de oplegging van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf zou hebben voor het werk van de verdachte, zijn huurwoning en het psychisch welzijn van zijn partner, heeft het hof kennelijk niet opgevat als een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt in de zin van artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv. Dat oordeel is – mede in aanmerking genomen dat de in hoger beroep nader aangevoerde persoonlijke omstandigheden niet verder zijn uitgewerkt of aan de hand van stukken zijn onderbouwd – niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, maart 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-03-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:294

Zaaknummer: 23/03763

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en T.B. Trotman

Advocaten: H.M.W. Daamen

Wetsartikelen: 359 Sv